

6. For i højere grad at få private alderdomshjem og plejehjem ind i samarbejdet med kommunerne foreslås det, at kommunerne skal indgå overenskomst med hjem med mindst 8 — mod nu mindst 12 — indlagte pensionister. Sådanne hjem vil dog — som under den gældende lov — fortsat kunne oprettes som privat ejede hjem, når der er under 12 pensionister på hjemmet.

7. Det foreslås, at kommunerne i ganske særlige tilfælde skal kunne anvende rådighedsbeløbet til personlige tillæg til pensionister også til pensionister på alderdomshjem og plejehjem.

Det er fundet ønskeligt, at det i selve lovteksten udtales, at de sociale udvalg har forpligtelse til at vejlede de ældre om deres rettigheder i videre forstand, ikke blot inden for pensionslovgivningen og omsorgsloven, men også inden for anden lovgivning, som kan have betydning, f. eks. boliglovene. Ved denne vejledning kan det allerede på tidspunktet for tilkendelse af pensionen klarlægges, om ansøgeren har behov for støtte ud over den rent økonomiske, som pensionsreglerne berettiger til. Efter de gældende regler er der mulighed for at yde sådan supplerende støtte, og det er i socialministeriets cirkulære af 2. juli 1964 over for kommunerne fremhævet, at arbejdet for pensionisterne forudsætter en undersøgelse af den enkeltes behov og et forsøg på at imødekomme dette. Der er i denne forbindelse peget på, at udgangspunktet for omsorgen må være, at pensionisterne bør have mulighed for at blive i deres eget hjem, så længe de ønsker dette, og at de sociale udvalg må bistå hermed, f. eks. ved at yde hjælp til en mere praktisk indretning af pensionisternes hjem, ved at yde hjemmehjælp eller hjælp til mere omfattende personlig bistand.

Det har imidlertid vist sig, at ukendskab til disse bestemmelser har bevirket, at nødvendige hjælpeforanstaltninger enten slet ikke er søgt, eller søgt så sent, at den pågældendes helbredstilstand er blevet unødvendigt forværret på grund af manglende vejledning eller bistand. Som følge heraf anses det for nødvendigt, at kommunalbestyrelserne får pligt til at give fornøden vejledning og foretage en grundig undersøgelse af pensionistens forhold allerede under behandlingen af et pensionsandragende.

Det forudsættes herved, at hjælp til personlig bistand ydes af de i pensionslovene fastsatte rådighedsbeløb med så rigelige beløb, at udgifterne til en virkelig forsvarlig bistand dækkes. Størrelsen af de i lov om invalidepension fastsatte bistands- og plejetillæg kan her være vejledende.

Efter lovforslaget fastslås endvidere kommunalbestyrelsens pligt til at yde hjælp til indretning

af en pensionists hjem, særlige hjælpemidler og hjemmehjælp alt med henblik på, at pensionisten kan blive boende i sit eget hjem så længe som muligt. Med hjælpemidler tænkes på brugsgenstande til husholdningen, særlige senge eller f. eks. en telefon. Sådanne hjælpemidler kan også ydes efter revalideringsloven, hvilket ofte forudsætter afgørelse af direktoratet for revalidering og forsorg. Af administrative grunde, og fordi vurderingen af behovet bedst kan foretages på stedet i forbindelse med en samlet vurdering af pensionistens situation, vil det være ønskeligt, at afgørelsen træffes efter omsorgsloven.

Efter de gældende regler kan en kommunalbestyrelse iværksætte eller yde støtte til omsorgsarbejde for pensionister, her forstået som et arbejde med at sysselsætte og aktivere pensionisterne. Der ydes en vis statsrefusion, idet kommunerne kan anmelde halvdelen af udgifterne til det typiske omsorgsarbejde (administration af besøgsordninger, ansættelse af leder af omsorgsarbejdet eller af en ergoterapeut, tilvejebringelse af lokaler, samt befordring af pensionisterne) til refusion som udgifter til folkepension. Det samlede refusionsbeløb er begrænset — for det indeværende år til 1,5 mill. kr., men refusionen har hidtil kunnet betales fuldt ud. Det fremgår imidlertid af de fra kommunerne indhentede oplysninger, at omsorgsarbejdet er i udvikling landet over, men at nogle kommuner er tilbageholdende med at støtte arbejdet. Dette skyldes muligvis, at der ikke kan gives sikkerhed for hvor stor en refusion af udgiften, der vil kunne ydes. Det foreslås derfor at ændre bestemmelsen således, at kommunerne kan afholde halvdelen af udgifterne til det typiske omsorgsarbejde af det i lov om folkepension § 13 fastsatte rådighedsbeløb og således, at disse udgifter som hidtil anmeldes til refusion som udgifter til folkepension. Kommunerne får herved sikkerhed for refusionen i det omfang, halvdelen af udgifterne holdes inden for rådighedsbeløbet. Tildeling af personlige tillæg til pensionisterne må anses for omsorgsarbejde i videre forstand, og rådighedsbeløbenes ramme er derfor en naturlig begrænsning for statens udgifter til omsorgsarbejdet. Det forudsættes dog, at der på de årlige bevillingslove kan stilles beløb til rådighed for socialministeren til dækning af udgifter ved omsorgsarbejde, som ikke dækkes af kommunerne.

En udbygning af omsorgsarbejdet til også at omfatte de alvorligst handicappede hjemmeboende har fundet sted i form af opførelse af enkelte dagcentre. Erfaringerne fra disse virksomheder viser, at det omsorgsarbejde, der dér kan ydes, er overordentligt værdifuldt for de handicappedes helbred